

PROJECTPLAN

Relatie en scheiding aanpak WBO

Opdrachtgever:	WBO BO
Projectleider:	Gabriëlla Prins en Kim Tax
Beleidsadviseur:	Jolinda Bos (gemeente Breda) Maartje Geertsma (gemeente Oosterhout) Marlon Frijters (gemeente Drimmelen)
Datum:	Mei 2025
Versie:	3.0

Inhoudsopgave

1. Aanleiding	3
1.1 Noodzaak van een domein overstijgende, preventieve aanpak.....	3
1.2 Huidige situatie en beleidskader	4
1.3 Bijdrage aan het bestuursakkoord	4
1.4 Doorontwikkeling van Complexe scheidingen naar 'Relatie en Scheiding'	5
2. Probleemstelling.....	5
2.1 Gezonde en Veilige Opvoeding.....	6
2.2 Verwachtingen van Externe Partijen en Burgers.....	6
3. Doelstelling	7
4. Resultaat.....	8
4.1 Concrete producten zijn:	8
4.2 De inwoners (ex-partners en kinderen) in scheidingssituaties, merken het volgende:	8
5. Projectteam	8
6. Planning en op te leveren producten	8
7. Governance en sturing	10
7.1 Governance: rollen, verantwoordelijkheden en besluitvorming	10
7.2 Sturing: organisatie en uitvoering	10
8. Doelen, beoogde resultaten en monitoring (KPI's)	11
8.1 Doelstellingen	11
8.2 Beoogde resultaten	11
9. Financieel kader.....	13
10. Communicatiestrategie	14
10.1 Doelstellingen van communicatie	14
10.2 Doelgroepen en kernboodschappen	14
10.3 Communicatiemiddelen en -kanalen	14
10.4 Participatie en ervaringsdeskundigheid	15
10.5 Planning en borging.....	15
Bronnenlijst	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlagen	17

1. Aanleiding

In Nederland worden jaarlijks ongeveer 18.000 kinderen getroffen door een scheiding. Voor circa 3.500 kinderen (20%) is er sprake van een complexe scheiding, waarbij de ouders in aanhoudende ernstige conflicten verwickeld zijn en het belang en welzijn van de jeugdigen uit het oog verliezen.

Naast de emotionele en fysieke schade die jeugdigen kunnen oplopen, vormt de toename van complexe scheidingen ook een toenemende belasting op de jeugdzorg en daarmee ook de kosten die ermee gepaard gaan. 80% van de gevallen dat een beroep op de gespecialiseerde jeugdzorg doet, heeft (in)direct te maken met een scheiding. Er zijn veel complexe scheidingen waar kinderen onder lijden en waardoor er een beroep gedaan moet worden op dure, intensieve (jeugd)zorg. Kinderen komen hierdoor in langdurige trajecten en dienen sneller geholpen te worden waardoor dure, complexe zorgtrajecten moeten worden voorkomen.

Professionals worstelen regelmatig met handelingsverlegenheid of een gebrek aan maatwerk. Scheidingen gaan vaak gepaard met allerlei andere, sociaal-financiële problemen en dit zijn vaak een grote katalysator van allerlei problemen. Er wordt bij complexe scheidingen niet alleen meer een beroep gedaan op de jeugdzorg, ook is er een toename van het aantal mensen dat in **financiële problemen** komt en een beroep doet op huur- en zorgtoeslagen, bijstand en andere sociale uitkeringen en schuldhulpverlening (bron: NJI.nl). Opmerkelijk is dat dit juist hoogopgeleide vrouwen treft. Er zijn steeds meer onderzoeken die een verband tonen tussen een scheiding en slechte effecten op de **gezondheid** van de volwassene. Een (complexe) scheiding is daarnaast van invloed op het werkzame leven van ouders en kan leiden tot een burn-out. Uit onderzoek van TNO (2021) is gebleken dat het **ziekteverzuim van gescheiden werknemers** 45% hoger ligt dan dat van niet-gescheiden werknemers. Naast het overlijden van een partner is een scheiding één van de meest ingrijpende gebeurtenissen in iemands leven.

Tevens is er een verhoogd risico dat deze doelgroep **economisch dak- of thuisloos raakt**. Hoewel deze life event van alle tijden is, zorgt het nu nog steeds afnemende aanbod aan betaalbare woningen ervoor dat deze mensen thuisloos raken. Hierdoor ontstaat een verhoogd risico dat het contact tussen ouder en kind verslechterd, omdat een omgangsregeling (al dan niet met overnachting) in een eigen woning niet gerealiseerd kan worden.

1.1 Noodzaak van een domein overstijgende, preventieve aanpak

**Aandacht voor preventie en vroegsignalering;
om zoveel mogelijk kosten en pijn bij scheidingen te voorkomen.**

De urgentie om aan de slag te gaan met een preventieve en integrale aanpak komt voort uit de toenemende maatschappelijke en persoonlijke schade die complexe scheidingen veroorzaken. De gevolgen voor kinderen zijn vaak langdurig en hebben impact op hun fysieke en mentale gezondheid, welzijn, ontwikkeling en toekomstperspectief (Bron: Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming). Daarbij brengt de toename van complexe scheidingen ook een grotere druk op de jeugdzorg en juridische instanties met zich mee. Een vroege interventie en ondersteuning kunnen de belasting van hulpverlening verminderen en bijdragen aan een duurzamer en effectiever jeugdzorgsysteem (Bron: NJI). In de huidige situatie wordt de hulpvraag met betrekking tot scheidingsvragen veelal bij de jeugdwet belegd wanneer er kinderen bij betrokken zijn. Dit, terwijl de problematiek rondom scheidingen domein overstijgend is en dus meerdere leefgebieden raakt.

**Preventie interregionaal organiseren;
om gebruik te maken van aanwezige krachten en efficiënt te werken.**

Ter voorkoming van escalerende casuïstiek (complexe scheidingen), is het voorkomen of verminderen van stressoren, zoals huisvesting en financiën, noodzakelijk. Interprofessionele en interregionale samenwerking (een integrale aanpak vanuit meerdere disciplines) is noodzakelijk.

Het voorkomen van complexe scheidingen vereist een multidimensionale en integrale (wettelijke) benadering die zowel landelijke programma's als regionale projecten met elkaar verbindt. Binnen dit plan van aanpak worden verschillende relevante kaders en initiatieven uit zowel het landelijke als regionale domein geïntegreerd om tot een samenhangende en effectieve strategie te komen. Daarnaast is een belangrijke regionale ontwikkeling de doorontwikkeling naar Stevige Lokale Teams (SLT's) en wordt dit opgenomen in het SLT inkoopdocument.

Een overzicht en toelichting van de landelijke programma's en regionale projecten is te vinden in bijlage 1. Deze programma's en projecten sluiten op elkaar aan en vormen de basis voor een robuuste, preventieve aanpak die scheidingen in een vroeg stadium helpt te voorkomen of te beperken, en waarbij het belang van het kind altijd centraal staat.

**Kosten;
ouderconflicten als bedreiging.**

Een grote bedreiging voor de gezonde en veilige ontwikkeling van kinderen is ouderlijke strijd. Deze conflicten kunnen zo intens zijn dat ouders het welzijn en belang van hun kinderen uit het oog verliezen. Dit speelt niet alleen bij (complexe) scheidingen, maar ook binnen bestaande relaties. Ouderconflicten veroorzaken niet alleen emotioneel leed voor kinderen en gezinnen, maar brengen ook aanzienlijke maatschappelijke kosten met zich mee. Uit kostenanalyses blijkt dat de uitgaven binnen het gemeentelijk domein stijgen naarmate de complexiteit van een scheiding toeneemt.

Preventie van escalatie bij scheidingen kan daarom aanzienlijke baten opleveren. Een kans ligt in het tijdig signaleren en ondersteunen van ouders bij relatieproblemen, zodat escalatie en complexe scheidingen worden voorkomen. Dit vraagt om een proactieve en laagdrempelige aanpak.

1.2 Huidige situatie en beleidskader

De huidige aanpak van complexe scheidingen richt zich vaak op het oplossen van problemen nadat deze al geëscaleerd zijn. Dit leidt tot langdurige en belastende juridische procedures, hoge kosten en blijvende schade voor kinderen en ouders. De hervormingsagenda jeugd benadrukt de noodzaak van een verschuiving van curatie naar preventie, waarbij ouders en kinderen eerder de juiste ondersteuning krijgen. Dit sluit aan bij bredere beleidskaders zoals *Scheiden zonder Schade*, het *Uniform Hulpaanbod (UHA)*, het *Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ)* en het *Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming*. Daarnaast vormt het programma *Geweld in Afhankelijkheidsrelaties* een belangrijk fundament voor een effectieve aanpak van structurele problematiek binnen gezinnen.

1.3 Bijdrage aan het bestuursakkoord

Deze aanpak draagt direct bij aan de doelstellingen van het bestuursakkoord van alle betreffende WBO-gemeenten door in te zetten op preventie, integraliteit en duurzame oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Door te investeren in vroegtijdige ondersteuning, netwerkversterking en deskundigheidsbevordering, wordt niet alleen de schade voor kinderen en ouders beperkt, maar worden ook de maatschappelijke kosten verlaagd. Dit past binnen de bredere beweging naar een effectiever sociaal domein en sluit aan bij de ambitie om jeugdigen veilig en kansrijk te laten opgroeien.

1.4 Doorontwikkeling van Complexe scheidingen naar 'Relatie en Scheiding'

In 2022-2023 is vanuit het GIA-programma *Geweld in Afhankelijkheidsrelaties* het project *Complexe scheidingen* gestart, met als hoofddoel het voorkomen of verminderen van schade bij kinderen in geval van een complexe scheiding. Dit project legde de nadruk op netwerkvorming, deskundigheidsbevordering, datamonitoring en het verstrekken van informatie aan ouders en professionals.

Op basis van de inzichten uit dit project en de opgedane ervaringen binnen CJG's en de Proof of Concepts voor de SLT's willen gemeenten verder met een bredere aanpak, onder de noemer *Relatie en Scheiding*.

Waar voorheen de focus lag op complexe scheidingen en het beperken van schade achteraf, richt *Relatie en scheiding* zich op een integrale en preventieve benadering. Dit betekent dat ondersteuning al beschikbaar is in eerdere fasen van relatieproblematiek en scheiding, met als doel het versterken van veerkracht, flexibiliteit en vertrouwen in zowel individuen als gezinnen. Niet dat de gemeente scheidingen moet willen voorkomen. Wel hoe ouders ermee omgaan, zodat de negatieve impact op kinderen zo beperkt mogelijk blijft.

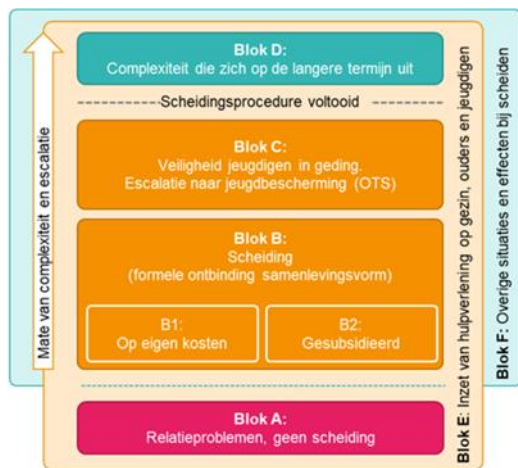
Binnen deze aanpak blijft het kind centraal staan, maar wordt tegelijkertijd erkend dat de problematiek van ouders direct van invloed is op de ontwikkeling van hun kinderen. Dit vraagt om maatwerk en integrale samenwerking tussen domeinen als jeugdhulp, relatie-coaching, schulddienstverlening, welzijnsorganisaties, juridisch medewerkers en huiselijk geweldpreventie. Initiatieven zoals *Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming* en *Kansrijke start* vormen hierbij een belangrijke basis voor de bredere maatschappelijke ondersteuning van gezinnen.

Door in te zetten op het bevorderen van een duurzame relatie en een harmonieuze scheiding, beogen we escalatie en schade bij kinderen en ouders te verminderen. Dit draagt niet alleen bij aan het welzijn van de betrokkenen, maar leidt ook tot een verlaging van maatschappelijke kosten. Door ouders in een vroeg stadium te ondersteunen en hen handelingsperspectief te bieden, creëren we een duurzame en effectieve aanpak die bijdraagt aan een veilige en kansrijke toekomst voor kinderen en gezinnen in Nederland.

2. Probleemstelling

In dit plan van aanpak worden vier gradaties met ondersteuningsbehoefte onderscheiden:

- A. Inwoners die geen hulpvraag hebben, eigen regie voeren, maar wel voorzien willen worden van eerlijke informatie
- B. Inwoners die een hulpvraag stellen aan SLT
- C. Inwoners die een beroep doen op specialistische (jeugd)hulp (deels SLT)
- D. Drang/dwang zaken: complexe scheidingen m.b.t. een veiligheidsvraagstuk

Figuur 1 Schematische weergave van gradaties van complexiteit en escalatie bij scheidingen waarbij kinderen zijn betrokken

De Kinderombudsman (2014) benadrukt dat wanneer kinderen door ouders worden ingezet in hun onderlinge strijd, dit als een vorm van kindermishandeling wordt beschouwd. De cohortstudie van het Verwey-Jonker Instituut (Lünnemann, de Paus & Glijn 2025) onderstreept dat scheidingen één van de vijf geweldsprofielen vormen binnen huiselijk geweld en kindermishandeling, bij complexe echtscheidingen zelfs in de helft van de zaken.

Naar verhouding krijgen kinderen van gescheiden ouders en uit gezinnen met lage inkomens vaker jeugdbescherming (OTS). 'Dat is een signaal dat juist de gezinnen die hulp het hardst nodig hebben, het slechtst geholpen zijn in de periode vóór die jeugdbeschermingsmaatregel' (Nji 2025) Tegelijkertijd geven rechters aan dat een Onder Toezicht Stelling (OTS) of andere beschermingsmaatregelen vaak niet passend zijn voor scheidingsproblematiek.

Een scheiding leidt vaak tot problemen omdat veel (ex-)partners niet goed voorbereid zijn op de praktische, emotionele en juridische gevolgen van een scheiding. Dit komt doordat er vooralsnog onvoldoende kennis en ondersteuning in de beginfase van relatieproblemen en scheidingen is. De focus van het huidige hulpaanbod ligt vaak op acute crisisinterventies of langdurige (juridische) strijd, in plaats van preventie en vroegsignalering. Schaamte, onwetendheid en drempels in het systeem van ouders weerhouden hen ervan hulp te zoeken in een vroeg stadium.

Hierdoor kan er niet eerder ingegrepen worden. Ook is de huidige hulp die ouders bij relatieproblemen of een scheiding kunnen krijgen nog te versnipperd en sluit deze niet aan op de leefwereld van ouders en kinderen waardoor de drempels om eerder hulp te zoeken, blijven bestaan.

2.1 Gezonde en Veilige Opvoeding

Binnen WBO wordt ernaar gestreefd dat kinderen gezond en veilig op kunnen groeien. De betrokken gemeenten spelen hierbij een cruciale rol. In lijn met de hervormingsagenda wordt ingezet op een integrale aanpak, waarbij de eigen kracht van gezinnen en hun sociale netwerk benut wordt.

2.2 Verwachtingen van Externe Partijen en Burgers

Inwoners hebben een eigen verantwoordelijkheid om oplossingen te zoeken voor hun problemen, zelf regie te voeren en daarvoor in verbinding te staan met hun sociale basis. Wanneer inwoners extra begeleiding nodig hebben, verwachten ze duidelijke en toegankelijke ondersteuning bij relatie- en scheidingsproblematiek. Ze willen een hulpaanbod dat niet alleen gericht is op crisisinterventie, maar juist op preventie en begeleiding naar duurzame oplossingen. Externe partijen zoals hulpverleningsinstanties, welzijnsorganisaties, scholen en juridische professionals verwachten een gecoördineerde aanpak waarbij zij niet alleen ad hoc worden ingezet, maar structureel kunnen bijdragen aan het welzijn van gezinnen.

3. Doelstelling

Aandacht voor preventie en vroegsignalering;

om zoveel mogelijk kosten en pijn bij scheidingen te voorkomen

Problemen van ex-partners en ouders in een relatie hebben directe invloed op de ontwikkeling van het kind. Scheidingssituaties raken meerdere leefgebieden waarbij er een diversiteit aan vraagstukken en problemen speelt of kan spelen. Zo kunnen ouders die in een scheidingssituatie zitten juridische vragen, gezondheidsvragen, opvoedingsvraagstukken, inkomensvragen en huisvestingsproblemen hebben, maar ook te maken krijgen met burn-outachtige klachten waardoor er (langdurige) uitval op het werk is.

Een integrale en preventieve aanpak, waarin verschillende disciplines samenwerken, is noodzakelijk. Disciplines zoals juridisch medewerkers (o.a. advocatuur en rechtbank) Dit voorkomt dat we slechts deelproblemen oplossen en zorgt ervoor dat we structureel werken aan duurzame relaties en harmonieuze scheidingen in plaats van pas in te grijpen wanneer problematiek escaleert. Daarom willen we de hulpvraag breder benaderen en inzetten op het versterken van veerkracht, flexibiliteit en (zelf)vertrouwen bij ouders in een zo vroeg mogelijk stadium.

Preventie interregionaal organiseren;

om gebruik te maken van aanwezige krachten en efficiënt te werken

Door vroegtijdige signalering, preventie en samenwerking tussen betrokken instanties worden negatieve gevolgen beperkt. De inzet van formele en informele steun, helpt gezinnen bij het navigeren door het scheidingsproces zonder dat dit meteen escaleert in juridische en maatschappelijke problematiek.

Kosten;

ouderconflicten als bedreiging.

Na een scheiding hebben kinderen gemiddeld meer emotionele en gedragsproblemen, een slechter zelfbeeld, meer problemen met relaties en zijn de schoolprestaties slechter. Onderzoek toont aan dat complexe scheidingen leiden tot meer gebruik van door de gemeente betaalde zorg en ondersteuning. Dit leidt tot hoge kosten voor jeugdhulp, doordat ouders en kinderen intensieve ondersteuning nodig hebben. Dit kan variëren van ondertoezichtstelling tot andere vormen van jeugdhulp, en de kosten kunnen oplopen tot duizenden euro's per kind per jaar.

In extreme gevallen, waar ook uithuisplaatsing aan de orde is, kunnen de kosten oplopen tot in de tonnen (vooral gedragen door gemeenten)

Door inzet van een Relatie- en Scheidingsspecialisten Team (RST) willen we de situatie voor kinderen en jongeren verbeteren en tegelijk een onnodig zwaar of lang beroep op jeugdhulp voorkomen. Door niet alleen pedagogische- en emotionele hulp te bieden, maar ook oog te hebben voor praktische zaken die betrekking hebben op de bestaanszekerheid van inwoners kunnen we komen tot duurzame, systeemgerichte oplossingen en de druk op de jeugdzorgbudgetten verlagen.

4. Resultaat

Dit project beoogt het voorkomen van complexe scheidingen door middel van preventieve interventies en het versterken van de samenwerking tussen betrokken partijen.

4.1 Concrete producten zijn:

- Ontwikkeling van een centrale, laagdrempelige informatievoorziening door middel van een website met informatie over alle aspecten die bij scheiden komen kijken. Waarbij per gemeente verwezen kan worden naar het lokale preventieve aanbod.
- Oprichting van een Relatie- en Scheidingsspecialisten Team (RST) in elke gemeente binnen WBO. Dit maakt onderdeel van het SLT.
- Inzet informele steun; een effectieve en juiste inzet van ervaringsdeskundigen.
- Verbetering van het emotioneel welzijn van kinderen door inzet van (fysieke en online) steunfiguren.
- Monitoring van de effecten via een regionaal dashboard.

4.2 De inwoners (ex-partners en kinderen) in scheidingssituaties, merken het volgende:

- Snellere en beter afgestemde ondersteuning.
- Minder escalatie van conflicten.
- Betere positie voor kinderen.
- Verbeterde samenwerking tussen professionals.

5. Projectteam

Het projectteam ziet er als volgt uit:

Naam/organisatie	Rol
Gabriëlla Prins (tijdelijk vervangen door Kim Tax)	Projectleider
WBO BO	Bestuurlijk opdrachtgever
Sjoerd Kooijman	Projectleider regionale veranderopgaven
Richard Derks (gemeente Geertruidenberg) en José Hiel (gemeente Altena)	Ambtelijk opdrachtgever
Jolinda Bos (gemeente Breda)	Beleidsadviseur
Maartje Geertsma (WBO - gemeente Oosterhout)	Beleidsadviseur
Marlon Frijters (WBO – gemeente Drimmelen)	Beleidsadviseur
Ina Oome (WBO)	Communicatie

Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van een feedbackgroep die vertegenwoordigd is door de volgende personen:

Naam/organisatie	Rol
Benja Wijmans (gemeente Oosterhout)	Projectleider SLT
Marieke Wijdevan (gemeenten Drimmelen en Geertruidenberg)	Projectleider SLT
Jisk Branderhorst (gemeente Breda)	Beleidsadviseur
Hannah Stam (gemeente Altena)	Projectleider SLT
Marlon Staps (gemeente Breda)	Beleidsadviseur (GIA)
Diederik Stapel (gemeente Oosterhout)	Organisatieadviseur/ beleidpsycholoog

6. Planning en op te leveren producten

Activiteit	Eindproduct	Periode/gereed
Opstellen gedetailleerde uitwerking projectplan met plan van aanpak	Concept projectplan	Mei 2025
Feedback ophalen projectplan beleidsadviseurs en projectleiders SLT	Definitief projectplan	1 – 15 mei 2025
Projectplan in stuurgroep ter accordering	Agenderingsformulier Memo's	5 juni 2025
Projectplan in colleges?	Collegevoorstel/wethouder meenemen die vervolgens eigen college informeert	
Team voor deelprojecten formeren en plannen van aanpak uitwerken	Definitieve goedgekeurde deelprojectplannen	Q3 / Q4 2025
Communicatie rondom Villa Pinedo, Scheidsozen uitdelen op scholen noordwest Breda	De inzet van Villa Pinedo uitrollen in de regio WBO	Q2 /Q3 2025
Ontwikkelen (incl. testen) van de regionale website van regio WBO en WBW	Website met informatie over relatieproblemen en scheiden	Q3/Q4 – 2025
Start opzetten van een pool van experts binnen het SLT	Opgeleid relatie- en scheidingsexperts binnen de SLT's	Q4 – 2026
Evaluatie behaalde resultaten en opstellen rapportage; plan opstellen t.a.v. data en monitoring	Borging van interventies en verdere optimalisatie van het hulpaanbod	Te starten Q1 – 2026

7. Governance en sturing

Een effectieve governance- en sturingsstructuur is essentieel voor de succesvolle implementatie en borging van de aanpak complexe scheidingen. Deze structuur moet samenwerking tussen gemeenten, jeugdhulpaanbieders, welzijnsorganisaties, juridisch medewerkers, onderwijs, wijkteams, ervaringsdeskundigen en andere betrokken partners faciliteren en versterken. De inrichting sluit aan bij bestaande regionale overlegstructuren binnen WBO.

7.1 Governance: rollen, verantwoordelijkheden en besluitvorming

De bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt primair bij de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten. Zij stellen het plan van aanpak vast en zorgen voor de benodigde beleidsmatige en financiële kaders. De colleges mandateren uitvoering en sturing aan de gezamenlijke ambtelijke werkgroep jeugd (WBO) en, waar nodig, aan het bestuurlijk overleg jeugd binnen WBO.

Voor inhoudelijke sturing en afstemming wordt een regiegroep Relatie & Scheiding ingericht op WBO-niveau. Hierin nemen deel:

- Vertegenwoordigers van de vijf gemeenten;
- Vertegenwoordigers uit SLT's en het RET;
- Jeugdhulpaanbieders en eventueel onderwijs;
- Een of twee ervaringsdeskundigen;
- De regionale projectleider.

De regiegroep heeft een adviserende en signalerende rol richting het bestuurlijk overleg en draagt bij aan:

- Inhoudelijke doorontwikkeling van de aanpak;
- Signalering van knelpunten en doen van verbetervoorstellen;
- Monitoring van effecten en uitkomsten;
- Verbinding van lokale en regionale leeropbrengsten.

7.2 Sturing: organisatie en uitvoering

De ambtelijke sturing vindt plaats via de bestaande regionale ambtelijke werkgroep jeugd (WBO), waarin beleidsadviseurs van alle vijf gemeenten participeren. Deze werkgroep:

- Bereidt besluiten voor het bestuurlijk overleg voor;
- Bewaakt de voortgang van de implementatie;
- Borgt verbinding met aanpalende domeinen (onderwijs, veiligheid, gezondheid);
- Vertaalt landelijke en regionale beleidsontwikkelingen naar lokaal uitvoerbare acties.

Een ambtelijk projectleider (aangesteld vanuit één van de gemeenten) is verantwoordelijk voor de dagelijkse coördinatie en afstemming met het RET, de SLT's en de regiegroep.

De uitvoering wordt lokaal belegd bij de Stevige Lokale Teams (SLT's), die werken in de leefomgeving van gezinnen. Zij zijn verantwoordelijk voor integrale ondersteuning, signalering en regievoering bij complexe scheidingen. Voor situaties die meer complex of domeinoverstijgend zijn, kunnen de SLT's opschalen naar de betrokken regisseurs in de betreffende gemeenten.

Er wordt jaarlijks gerapporteerd aan het bestuurlijk overleg jeugd (WBO) over de voortgang, resultaten en knelpunten van de aanpak. Transparantie richting partners en inwoners wordt geborgd via heldere communicatie en het delen van leeropbrengsten.

8. Doelen, beoogde resultaten en monitoring (KPI's)

De aanpak complexe scheidingen is gericht op het verbeteren van de ondersteuning aan kinderen en ouders bij (complexe) echtscheidingen, het voorkomen van escalatie en het verminderen van langdurige jeugdhulptrajecten. Daarbij ligt de nadruk op vroegsignalering, samenwerking en het versterken van de pedagogische basis.

8.1 Doelstellingen

1. Vroegtijdig signaleren van (risico op) complexe scheidingen;
Professionals in onderwijs, zorg en het sociaal domein herkennen vroegtijdig signalen en weten deze gericht te duiden en op te volgen.
2. Integralere en effectievere hulpverlening voor gezinnen in een complexe scheiding;
Gezinnen ontvangen sneller passende hulp, gecoördineerd vanuit één plan en één regisseur.
3. Minder langdurige en complexe jeugdhulptrajecten;
Door vroegtijdige interventie en betere samenwerking neemt het aantal zware trajecten af.
4. Betere samenwerking tussen betrokken domeinen en partners;
Er is sprake van structurele en doelgerichte samenwerking tussen gemeenten, onderwijs, (jeugdhulp)aanbieders, 0-100 wijkteams, informele hulp, ervaringsdeskundigen en instanties buiten het sociale domein.
5. Versterken van de stem van kinderen en ouders in het proces;
Ouders en kinderen worden actief betrokken bij het proces, zowel individueel als in beleidsontwikkeling.

8.2 Beoogde resultaten

Resultaat	Omschrijving
R1	Professionals van SLT, CJG en gemeenten signaleren eerder en melden tijdig aan het SLT.
R2	In 100% van de casussen met opschaling is er één plan en één regisseur.
R3	Aantal zware jeugdhulptrajecten in verband met scheiding neemt af.
R4	Samenwerkingsafspraken tussen SLT, RET en partners zijn vastgelegd en geborgd.
R5	Ervaringsdeskundigen participeren structureel in de regiegroep en beleidstoetsing.

KPI	Omschrijving	Meet frequentie	Brondocumentatie
KPI 1	% van professionals die signaleringskennis heeft opgedaan via training of voorlichting	Jaarlijks	Scholingsregistraties, enquêtes
KPI 2	% casussen met inzet van 1 gezin – 1 plan – 1 regisseur	Halfjaarlijks	Casusregistratie SLT/RET
KPI 3	Aantal verwijzingen naar zware jeugdhulp na scheiding (jaar-op-jaar vergelijking)	Jaarlijks	Jeugdhulpcijfers /RvdK/GI
KPI 4	Aantal overlegmomenten tussen SLT, RET en onderwijs/zorg per gemeente	Kwartaal	Verslagen, agenda's
KPI 5	Aantal structurele ervaringsdeskundigen in beleid en uitvoering	Jaarlijks	Verslagen regiegroep, participatieoverzicht
KPI 6	Tevredenheid ouders en kinderen over hulptraject (gemiddeld rapportcijfer)	Jaarlijks	Klanttevredenheids-meting, interviews

9. Financieel kader

Om het project Relatie en Scheiding te realiseren, is een investering nodig in zowel menskracht als projectkosten. Voor de uitvoering van het programma wordt in totaal € 230.184,- begroot voor de looptijd van [2025 tot 2027]. Dit wordt meegenomen in de inkoopopdracht.

Deze middelen worden in 2025 en 2026 ingezet op de volgende onderdelen:

Onderdeel	Omschrijving	Begroot bedrag (per jaar)	Incidenteel/structureel
Website	Bouwen website Relatie & Scheiding	€ 6.000	Incidenteel
	Licentiekosten en readspeaker	€ 7.500	Structureel
	Vormgeving website	€ 1.000	Incidenteel
	Communicatie website	€ 1.500	Incidenteel
	Onvoorziene extra kosten	€ 1.000	Incidenteel
Villa Pinedo	Villa Pinedo	€ 31.884	Structureel
Projectleider	Inzet projectleider o.b.v. 12u per week (schaal 11)	€ 40.040	Structureel
Onvoorzien	Onvoorziene extra kosten	€ 8.893	Structureel
Totale structurele kosten		€ 88.317	
Totale incidentele kosten		€ 9.500	
Kosten 2025		€ 97.817	

Onderdeel	Omschrijving	Begroot bedrag (per jaar)	Incidenteel/structureel
Website	Voorzetting website Relatie & Scheiding per jaar	€ 7.500	Structureel
Villa Pinedo	Voorzetting Villa Pinedo	€ 31.884	Structureel
Projectleider	Inzet projectleider o.b.v. 12u per week (schaal 11)	€ 40.040	Structureel
Onvoorzien	Onvoorziene extra kosten	€ 7.943	Structureel
Totale structurele kosten		€ 87.367	
Scheidendozen (optioneel)	Optioneel scheidendozen voor gehele regio WBO	€ 20.000	Incidenteel
Opleidingskosten	Risicotaxatie huiselijk geweld echtscheidingen opleiding voor 25 professionals	€ 25.000	Incidenteel
Totale incidentele kosten		€ 45.000	
Kosten 2026		€ 132.367	

Zoals uit de tabellen blijkt is er een onderscheid in structurele (jaarlijks terugkerende) kosten en incidentele kosten. Bovendien is de post voor scheidendozen á €20K in 2026 optioneel. Voor de dekking van dit project wordt er een beroep gedaan op gemeentelijke middelen binnen het sociaal domein van de diverse gemeenten.

10. Communicatiestrategie

Een effectieve en doelgroepgerichte communicatie is cruciaal voor het slagen van de aanpak *Relatie en Scheiding*. Communicatie zorgt niet alleen voor bekendheid van het aanbod, maar draagt ook bij aan het wegnemen van drempels, het bevorderen van vroegsignalering en het versterken van samenwerking tussen ketenpartners. Deze strategie sluit aan op de uitgangspunten van het project: preventief, integraal en met oog voor het perspectief van ouders en kinderen.

10.1 Doelstellingen van communicatie

De communicatiestrategie draagt bij aan de volgende doelstellingen:

- Ouders en kinderen weten waar zij terecht kunnen voor betrouwbare informatie en ondersteuning bij relatieproblemen of een scheiding.
- Professionals kennen hun rol in vroegsignalering en weten hoe zij adequaat kunnen doorverwijzen.
- Partners en stakeholders zijn betrokken en geïnformeerd over de inhoud, voortgang en resultaten van het project.
- Beleidsmakers en bestuurders worden voorzien van communicatiemiddelen om draagvlak en besluitvorming te ondersteunen.
- Stigma en schaamte rondom relatieproblemen en scheiding wordt verkleind door normaliserende en toegankelijke communicatie.

10.2 Doelgroepen en kernboodschappen

Doelgroep	Kernboodschap
Ouders (zonder hulpvraag)	"Je staat er niet alleen voor. Eerlijke informatie helpt je vooruit."
Ouders (met beginnende hulpvraag)	"Bij twijfel of zorgen kun je snel en makkelijk hulp vinden die bij je past."
Kinderen en jongeren	"Jouw stem telt. Er is altijd iemand om mee te praten of te chatten."
Professionals (onderwijs, zorg)	"Je speelt een sleutelrol in vroegsignalering. Samen zorgen we voor grip."
Beleidsmakers en bestuurders	"De aanpak draagt bij aan gezonde gezinnen en lagere maatschappelijke kosten."
Partners en ketenorganisaties	"Samen maken we het verschil. Afstemming is essentieel."

10.3 Communicatiemiddelen en -kanalen

De communicatie vindt plaats via een mix van middelen, passend bij de doelgroep:

Voor ouders en jongeren:

- Regionale website 'Relatie & Scheiding' met duidelijke informatie, ervaringsverhalen en doorverwijzingen.
- Folders bij consultatiebureaus, scholen, huisartspraktijken en bibliotheken.
- Inzet van Villa Pinedo, inclusief social media-campagnes gericht op jongeren.
- Uitreiken van scheidingsdozen (informatiebox voor kinderen).

Voor professionals:

- Nieuwsbrieven (digitaal, per gemeente) met updates over werkwijzen, trainingen en succesverhalen.
- Korte factsheets en praatplaten over het signaleren van relatieproblematiek.
- Kennissessies en interviews met SLT's, RET en scholen.

Voor stakeholders en bestuurders:

- Infographics en dashboards met voortgangsdata.
- Presentaties en updates tijdens reguliere overleggen.
- Jaarlijkse factsheet of magazine over resultaten, leeropbrengsten en verhalen uit de praktijk.

10.4 Participatie en ervaringsdeskundigheid

In lijn met de uitgangspunten van het project worden ouders en jongeren actief betrokken bij het opstellen, testen en verbeteren van communicatiemiddelen. Denk hierbij aan:

- Co-creatie van de website met ouders en jongeren.
- Betrekken van ervaringsdeskundigen bij video's of interviews.
- Inzet van taalambassadeurs om begrijpelijkheid te toetsen (B1-niveau).

10.5 Planning en borging

De communicatie wordt geïntegreerd met de projectplanning. De communicatieadviseur van Regio WBO is medeverantwoordelijk voor de strategie en de coördinatie, in samenwerking met lokale communicatieadviseurs en het projectteam. De evaluatie van de communicatiestrategie vindt jaarlijks plaats via:

- Websitestatistieken
- Klanttevredenheidsmetingen
- Feedback van professionals en ervaringsdeskundigen

Bronnenlijst

Baracs, M. N., Vreeburg-Van Der Laan, E. J. M., & de Kinderombudsman. (2014). *Vechtende ouders, het kind in de knel*.

Steketee, M., Lünemann, K., Verwey-Jonker Instituut. (2021). *Kwestie van lange adem*.

Lünemann, Lünemann, de Paus & Glijn, Verwey-Jonker Instituut (2025). *Waar geweld uit beeld raakt*.

Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2022, 22 maart). *Relatie tussen scheidingen, GGZ-gebruik en jeugdzorggebruik Nader onderzoek*. Rapport | Rijksoverheid.nl.

De belangrijkste gevolgen van een ouderlijke scheiding voor jeugdigen - 2. Gevolgen van een ouderlijke scheiding voor jeugdigen - Richtlijn Scheiding en problemen van jeugdigen - Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming. (2022, 8 februari).

Oorzaken en gevolgen van een complexe scheiding | Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.).

<https://www.nji.nl/scheiding/oorzaken-en-gevolgen-van-een-complexe-scheiding>

Wildeman, I., TNO, De Vroome, E., TNO, Klein Velderman, M., & TNO. (2021). Het verband tussen scheiding en ziekteverzuim. In TIJDSCHRIFT VOOR ARBEIDSVRAAGSTUKKEN (Vols. 4–4, pp. 504–522).

Lingsma, J., Boomsma, T., & Motivaction International B.V. (2021). Dag van de scheiding 2021. In Nederlandse vereniging van Familie- en erfrecht Advocaten Scheidingsmediators (vFAS), vFAS / *Dag van de Scheiding 2021* / M211394 (Onderzoeksrapport Nr. M211394). Nederlandse vereniging van Familie- en erfrecht Advocaten Scheidingsmediators

Kostenanalyse van complexe scheidingen. Significant Public 18 september 2020. Maarten Batterink, Nienke Bilo, Wouter Jongebreur en Gerlise van der Maas-Vos

Bijlagen

- Bijlage 1: overzicht landelijke programma's en regionale projecten
- Bijlage 2: Voorstel inzet ervaringsdeskundigheid complexe scheidingen
- Bijlage 3: Eindpresentatie gemeente Eindhoven
- Bijlage 4: Eindrapportage kostenanalyse bij complexe scheidingen
- Bijlage 5: Extra analyses gemeente Breda
- Bijlage 6: Live event scheiden
- Bijlage 7: Onderzoeksrapport Werkwijze Relatie- en Scheidingsteam Zwolle
- Bijlage 8: Het verband tussen scheiding en ziekteverzuim